

Å R S B E R E T N I N G 2 0 0 9

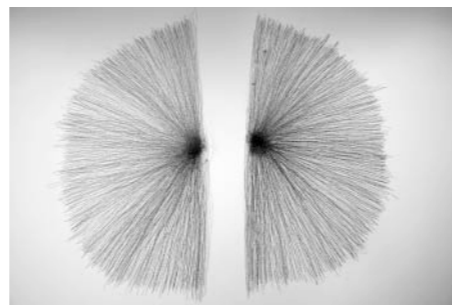
2009 var endnu et meget aktivt og succesrigt år for Esbjerg Kunstmuseum. Ud over årets særudstillinger er det især de markante erhvervelser, der træder frem. I Kulturarsstyrelsens meget fine kvalitetsvurdering af museet, som vi modtog i foråret 2009, betegnes det som "positivt, at museet har en klar indsamlingspolitik, der især omfatter installationskunst, der virker konsekvent i forhold til ansvarsområdet og museets ældre samling." Og store installationer var da også blandt de femten værker, vi i 2009 fik indlemmet i samlingen. Inden Tomas Saraceno's værk til biennalen i Venedig var færdigt, blev vi tilbudt at købe en af 'kloderne' fra hans store installation. I dagene op til den officielle åbning af biennalen sikrede MoMA sig resten. I forlængelse af vores omfattende soloudstilling med William Anastasi købte vi en skulptur af denne toneangivende amerikanske billedkunstner. Og endelig kunne vi indlemme Eric Andersens *Nine Minds* i vores samling – et værk, han har skabt på baggrund af en prototype, vi præsenterede i 2004. Desuden modtog vi efter ansøgning flere væsentlige værker fra Statens Kunstfond, herunder Jørgen Haugen Sørensens *Portrætter*, Thomas Bangs *Ohne Worte* og to fotografiske værker af Ann Lislegaard, der hver især supplerer disse kunstneres ellers fine repræsentation i museets samling. Sådanne erhvervelser kan kun lade sig gøre med støtte fra fonde og statslige puljer. Det beløb, vi af vores ordinære driftsmidler afsætter til alle vores aktiviteter, vokser almindeligvis med omkring 200%. Men i 2009 nåede vi op på et rekordstort resultat. Her blev beløbet øget med 600% i ekstraordinære til-

skud og donationer. Denne opbakning til museet, denne vilje og lyst til at tænke visionært hos dem, der administrerer fonde og kulturministerielle puljer, har atter gjort det muligt for os at gennemføre et meget ambitiøst program.

UDSTILLINGER

I begyndelsen af året kunne man stadig opleve Per Aage Brandts og Claus Carstensens meget anmelderroste udstilling *The Map is not the Territory* – anden del af museets til dato mest omfattende formidlings-, forsknings- og udstillingsprojekt *Kunst i kontekst* (se forskning og formidling). Udstillingen fokuserede på 'mapping' – det fænomen, at vi kortlægger det fysiske og psykiske landskab, vi til enhver tid befinder os i. Og hele måden, den var tænkt og præsenteret på, var i sig selv en mapping. *The Map is not the Territory* blev indstillet til kritikernes pris. Forårets særudstilling *Trialog* var en samtale mellem tre beslægtede og alligevel væsensforskellige kunstnere, som har kendt hinanden gennem hele deres karriere, men aldrig før udstillet sammen: Claus H. Jensen, Steffen Jørgensen og Freddie A. Lerche. I denne udstilling rejste de på en visuelt stimulerende måde spørgsmål om, hvad maleri overhovedet er. Deres indlæg i den indbyrdes debat var visuelle argumenter, hvoraf de fleste var nye malerier, formuleret til lejligheden.

Sommeren bød på to udstillinger, dels en ny perspektivering af samlingen, *Kontrapunkt*, dels en stort anlagt retrospektiv præsentation af en af den konceptuelle og minimalistiske kunsts store faderskikkelser, *William*

William Anastasi, *Vitruvian Man*

Anastasi. Titlen til årets sommerudstilling havde vi hentet i musikkens verden og overført det musikalske begreb kontrapunkt fra høre- til synssansen. Otte hovedværker fra museets samling blev installeret i hver sin celle vis-a-vis en tæt og stram ophængning af andre værker fra samlingen, der både enkeltvis og tilsammen forholdt sig kontrapunktisk til hovedværket. Dermed opstod der nye og hidtil usete dialoger mellem museets værker. Publikum kunne således både opleve noget nyt i værker, de mente at kende, og samtidig opdage, hvor stor indflydelse præsentationen og ophængningen har for oplevelsen af et kunstværk.

Som en del af den stort anlagte retrospektive udstilling af William Anastasi's arbejder, blev samme otte hovedværker kontrapunktisk kommenteret af et værk af denne betydelige amerikanske kunstner.

For at vise spændvidden i hans arbejder lod vi udstillingen brede sig over hele museet og installerede Anastasi's værker ikke alene i samtlige udstillingssale, men også i gang-

og trapperum. I en soloudstilling i underetagen fokuserede vi på den del af hans værk, der er blevet til med kroppen som medium. På første sal lod vi hans konceptuelle kunst indgå både i sommerudstillingen og *Tableau*. Hvert tableau blev ligesom hvert hovedværk i *Kontrapunkt* kommenteret af et værk af Anastasi, og således viste vi, at han kunne tage livtag med alle modernismens væsentlige positioner. Mange af værkerne blev skabt af Anastasi på stedet, og flere af dem direkte til denne begivenhed.

I efteråret åbnede vi anden del af udstillingseksperimentet *Kontrapunkt*. Med de samme otte hovedværker som udgangspunkt havde vi bedt otte yngre billedkunstnere skabe eller vælge et værk, som i særlig grad forholdt sig kontrapunktisk til arbejderne fra samlingen: Maiken Bent, Kristian Devantier, Nicolai Howalt, Astrid Kruse Jensen, Mie Mørkeberg, Torben Ribe, Christian Vind og Troels Aagaard. I ét greb blev formidlingen af samlingen og den nyeste kunst således forenet. På den måde satte vi fokus på forholdet mellem traditionen og kunstens aktuelle udtryk, så publikum kunne opleve, hvordan ældre værker blev udvidet betydningsmæssigt gennem mødet med nye og vice versa. Og ligesom vi lod Anastasi's værker kommentere hovedværkerne i sommerens udstilling, blev den kontrapunktiske forbindelse mellem de nye og de ældre værker i efterårets version meget passende udvidet til at omfatte musik med lydværker, skabt specielt til lejligheden af komponist og lydkunstner Hans Sydow. Samtidig indtog Bjarke Regn Svendsen museets anden særudstillingssal med sit projekt *Hotel* – en installation, der samlede

og præsenterede hans mangeårige beskæftigelse med temaet. Dogmeagtigt har han fotograferet og videofilmet de hotelværelser, han har boet på, fra hotelsengen og omsat sine optagelser til olie på lærred eller fotografiske værker. Subtlt fortsatte udstillingen på Hotel Ansgar, hvor kunstneren også havde boet. På et af værelserne hang en række fotos, optaget samme sted. Som hotelgæst befandt man sig således midt i motivet og kunne se kunstneren sanse på en meget direkte måde.

Endelig kunne vi samme dag åbne *Esbjerg Eksperimentet*, skabt af Skeel og Skriver i samarbejde med Clive Ellegaard fra Niels Bohr Institutet. Deres fælles projekt, som fortsætter det meste af 2010, fokuserer grundlæggende på, i hvor høj grad vi kan påvirke vores omgivelser med vores bevidsthed. Dette undersøges i en laboratorieagtig, højteknologisk og æstetisk opstilling, der er forbundet med en computer på NBI, hvor data bliver analyseret efter forsøgets afslutning. Men frem for alt kan man som deltager ikke undgå at sanse en form for forbindelse mellem en selv – dvs bevidstheden – og det omkring.

På de dodes dag den 2. november blev den årligt tilbagevendende *håbeperiode* indviet med endnu en finurlig installation af Eric Andersens Pandorabilleder, *Il piatto della speranza*. Sidste år blev de tre Pandoraværker i lyset af finanskrisen anbragt på en drejesokkel i Spar Nords glasparti. Men i år var det i stedet den enkelte museumsgæst, der måtte stille sig op på drejesoklen. Således blev man i Eric Andersens installation, *360 grader*, forvandlet fra betragter til en levende skulptur, der på sin roterende sokkel også

var genstand for billedernes blik. Traditionen tro indtog de velkendte *Håbesteder* samtidig byen og tilbød for en stund esbjergenserne denne unikke og livsbekræftende facilitet, hvor man kan stille sig op for at udveksle sine håb med andre eller ganske enkelt bare være håbefuld.

Alle årets udstillinger og projekter var planlagt, arrangeret og produceret af Esbjerg Kunstmuseum i nært samarbejde med de involverede kunstnere.

Skeel & Skriver og Ellegaard, *Esbjerg Eksperimentet*

FORSKNING OG FORMIDLING

Udstillingen *The Map is not the Territory* var det andet synlige resultat af museets stort anlagte formidlings- og forskningsprojekt *Kunst i kontekst*, der skal føre frem til en ny type museum. Hver af projektets fire udstillinger forener kunsten med de områder i hverdagslivet, den oprindelig er udsprunget af. Og hver udstilling arrangeres af en billedkunstner og en forsker, hvis viden og kompetencer rækker langt videre end den kunstvidenskabelige ekspertise, kunstmuseet selv råder over. Efterfølgende undersøges både dette usædvanlige samarbejde og publikums op-

Ann Lislegaard

Eric Andersen

Anita Jørgensen

William Anastasi

Ann Lislegaard

Tomas Saraceno

Finn Reinbothe

Thomas Bang

levelser af resultatet. Iflg. de personer, der blev interviewet om deres oplevelser af *The Map is not the Territory*, talte denne udstilling direkte til den enkelte gæst, ligesom den forrige, AN SIGT.

Og netop AN SIGT har vores samarbejds-partner lektor dr. phil. Bjarne Sode Funch fået antaget en artikel om til tidsskriftet *Curator, the Museum Journal* med titlen *Art in Context: New Principles for Exhibiting Works of Art*. Samme Funch leder den forsker-gruppe, der har analyseret data fra projekt 4.A – mellem musik og billedkunst. På baggrund af interviews og elevernes logbøger har de undersøgt, hvilken indflydelse nær-kontakten med kunst og musik har haft på børnenes tilværelse og deres måde at tage verden til sig på. Resultaterne blev afrapporteret til Kulturarvsstyrelsen og publiceret i Billedpædagogisk Tidsskrift i en artikel, forfattet af den eksterne forskergruppe og Birgitte Ørom. Dataindsamlingen afsluttes i 2010 med en sidste og fjerde interviewrunde af eleverne, der nu går i 7. klasse. I denne eksterne forskergruppe deltager også Tone Roldal, der i efteråret afsluttede og publicerede sin ph.d. om kunstoplevelers psykologiske betydning, *The Subject of Aesthetics*, delvist på basis af sine undersøgelser på Esbjerg Kunstmuseum.

Det andet projekt i Kunst i kontekst, *The Map is not the Territory*, var i januar temaet for et heldagsseminar for museets eksterne forskerteam, der gav respons på både udstillingen og data fra publikumsinterviews. Samme måned afholdt vi den anden af to videokonferencer over Atlanten i tilknytning til udstillingen og projektet med indlæg fra Esbjerg af Claus Carstensen, Svend Østergaard (lektor ved Center for Semiotik, AaU) og Anders Hougaard (Institut for Sprog og Kommunikation, SDU), og fra Cleveland af Per Aage Brandt, andre af antologiens forfattere og kolleger fra Case Western Reserve University. De to vi-

deokonferencer skrev Christiane Finsen og undertegnede en artikel om til MiD. Endelig indgik samtlige museets forskningsprojekter i et indlæg ved undertegnede på et forskningsmuseologisk seminar i ODM regi.

Til *Trialog* blev der udgivet et velillustreret katalog, redigeret af de tre kunstnere. *Esbjerg Eksperimentet* blev ledsaget af et dobbeltsproget skrift, tilrettelagt og forfattet af Skeel og Skriver, der giver klart indblik i hele projektets videnskabelige og kunstneriske grundlag. Og endelig udgav vi i tilknytning til Bjarke Regn Svendsens udstillingsprojekt et nummer i museets tidsskriftserie *Expo* med to interaktive multiples af kunstneren. Til hver særudstilling blev der desuden skabt nye formidlingstiltag, som matchede udstillingens særlige karakter og involverede publikum på nye måder. Eksempelvis blev museets gæster opfordret til selv at skabe kontrapunkter til de otte udvalgte hovedværker i samlingen med eksempler fra verdenskunsten allerede i museets indgangspart, mens de i forrummet til samme udstilling blev mødt med hele otte forskellige måder at introducere og formidle billedkunst på – én til hvert værk. I udstillingen *Hotel* stillede museets populære Juniorguider op med roomservice, mens de til både *Hotel* og den aktuelle præsentation af samlingen, *Tableau*, skabte audioguides, hvor de med deres meget personlige betragtninger opfordrede gæsterne til selv at gå på opdagelse og åbne sig for værkerne. Som led i kommunens *talentudvikling* lod vi i samarbejde med musikonservatoriet en daginstitution og Esbjergs to gymnasier arbejde intenst med *Tranzart* – en unik metode, som konservatoriet og Esbjerg Kunstmuseum har udviklet, afprøvet, anvendt og forsket i siden 2001. Metoden, der styrker det enkelte menneskes kreativitet, er for længst indført i konservatoriets læseplaner og var også det bærende princip i projekt 4.a- mellem musik og billedkunst.

Endelig arrangerede museets inspektører en workshop for skoleelever om mapping, ligesom de til hver udstilling atter udarbejdede inspirationsmaterialer, som blev udsendt til alle lærerne i museets lærernetværk.

ARRANGEMENTER

Vi deltog i *Børne- og Ungdomskulturdagen*, *Forskningens døgn*, *Esbjerg Festuge*, *Dansk naturvidenskabsfestival* og *Kulturnatten* med helt nye tiltag, udviklet specielt til disse dage, nætters, døgn og ugers temaer. Både i *vinter*, *påske*- og *efterårsferien* indbød vi desuden hele familien til særlige aktiviteter på museet.

På konservatoriet afholdt vi en kombineret koncert- og maleseance, *Soundpainting*, udført af Borderline og i samarbejde med Esbjerg Folkeuniversitet tre velbesøgte arrangementer på museet. Museets inspektører inviterede desuden vores medlemmer til gratis rundvisninger i årets særudstillinger. Endelig leverede museet igen i år de perfekte rammer for den legendariske *Jule-kunst-kaos-messe*. I lighed med de foregående år skulle man også i 2009 være hurtigt ude for at sikre sig en plads til museets eftertragtede fernerisningsmiddage, hvor Restaurant Kunstpavillonens Josef Nielsen og hans kokke oversætter billedkunsten til gastronomi og kreerer retter, der raffineret og humoristisk matcher de aktuelle udstillinger. Dette unikke samarbejde kunne i 2009 fejre ti års jubilæum.

ERHVERVELSER OG STØTTE

I dette erhvervelsernes år øgede vi samlingen med hele 15 værker. Takket være substantiel støtte fra Kulturarvsstyrelsen og støtte fra Augustinus Fonden lykkedes det at erhverve William Anastasi's skulptur, *The Shelf Well* fra 1967/2008. Støtte fra Ny Carlsbergfondet sikrede os en del af installationen *Galaxy forming along filaments, like droplets along the strands of a spider's web*, som

Kontrapunkt II

Tomas Saraceno skabte til Venedigbiennalen. Af samme kunstner købte vi fra Galleri Andersen_s et fotografisk arbejde, *Endless Big*, fra 2006, som indgik i vores solopræsentation af kunstneren i 2008. Med støtte fra Ny Carlsbergfondet, Esbjerg Fonden og Kulturarvsstyrelsen kunne vi indlemme Eric Andersens intermedialinstallation, *The Nine Minds* fra 2004/2009 i samlingen. Fra Statens Kunstfond modtog vi efter ansøgning flg. værker: Jørgen Haugen Sørensens *Portrætter* fra 1997, Thomas Bangs *S5* fra 1971 og Finn Reinbothes *Vandets veje* fra 1989, der alle tre har været deponeret på museet i en årrække. Fra samme fond modtog vi Thomas Bangs *Ohne Worte III* fra 1992, to fotografiske arbejder af Ann Lislegaard, begge i tre dele: *Nothing but space* fra 1997, og *White out* fra 1999. Følgende værker blev doneret af Stalke Galleri og Sam Jedig: et fotografvære af Dove Bradshaw: *2 0* fra 2005, en akvatinte af William Anastasi: *Subway Drawing* og to dvd-værker af William Anastasi i samarbejde med Sam Jedig: *Subway – Copenhagen-Holte* og *Bodyworks*, som indgik i Anastasiudstillingen. Endelig skænkede billedkunstneren Anita Jørgensen sine *Lamella Boxes* fra 1991, der indgik i hendes soloudstilling på museet i 2003.

Fra Kunstrådets internationale udvalg fik vi støtte til udstillingen *William Anastasi – en retrospektiv udstilling i tre dele*, mens Claus Sørensens Fond, Lida og Oskar Nielsens Fond og Danske Banks Fond støttede *Kontrapunkt II*. Fra Kulturarvsstyrelsens formidlingspuljer fik vi desuden tilsagn om støtte til forskning og midtvejsevaluering af projekt *Kunst i kontekst*.

PR OG MEDIER

I 2009 var der atter virkelig stor opmærksomhed om Esbjerg Kunstmuseum fra medierne, fordelt over hele året. Ud over den lokale presse, Jyske Vestkysten, Ugeavisen, P4, TV Syd og TVE, bragte Kunstavisen, forskellige netportaler, netaviser, de landsdækkende magasiner og øvrige medier fine omtaler og positive anmeldelser af vores udstillinger og nyskabende projekter. Eksempelvis blev William Anastasi og Bjarke Regn Svendsen skildret i P4 og i stort opsatte avisportrætter i Politiken, Berlingske Tidende og Jyllandsposten. Men også Kulturarvsstyrelsens positive kvalitetsvurdering af museet gav flot omtale i bl.a. Jyllandsposten, P4 og P1, ligesom Kulturministeren refererede til Esbjerg Kunstmuseum som eksempel på anderledes formidlingsmetoder i sit 'Synspunkt' i dagspressen. TV Syd producerede bl.a. fire indslag med undertegnede om værker fra samlingen til TV Syd Plus. Og endelig trængte vores indkøb af Saraceno's biennalværk ind i mediernes omtaler og anmeldelser af Venedigbiennalen.

ØKONOMI

Esbjerg Kunstmuseum er en selvejende institution, der drives af Esbjerg Kunstforening. Omsætningen var i 2009 på 7,7 mio. kr. Esbjerg Kommune betaler hovedparten af driften med et beløb, der udløser maksimalt statstilskud. De resterende beløb er støtte fra Kulturarvsstyrelsen og Kunstrådet, fra fonde

og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg Kunstforening. Uden denne ekstraordinære støtte og uden medlemmernes bidrag ville det ikke være muligt at opretholde museets høje aktivitetsniveau endside bevare positionen som et af landets toneangivende museer for moderne kunst.

Med vores ambitiøse program har det igen i år været en stor glæde at modtage velvilje og støtte fra virksomheder, institutioner, puljer og fonde i forbindelse med de større projekter. Denne opbakning, vilje og lyst til at samarbejde har atter haft afgørende betydning for, at vi har kunnet realisere vores krævede projekter.

Inge Merete Kjeldgaard Museumsdirektør

BESTYRELSESMEDLEMMER

Formand: Pens. overlærer Jørgen Broch
Næstformand: Overlærer Ole Troelsen
Kasserer: Advokat Peter Schmitz
Direktør Palle Rosendahl
Lods Leif Kronborg Christensen
Landinspektør Søren Nordby
Landmåler Jens Erik Bundgaard
Institutionsleder Villy Grøn

PERSONALE I 2009

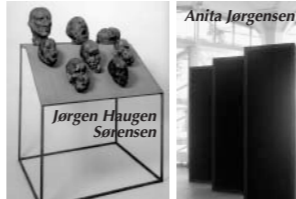
Museumsdirektør Inge Merete Kjeldgaard
Museumsinspektør Christiane M. Finsen
Museumsinspektør Birgitte Ørom
Forvalter Lean Pedersen
Museumsassistent Christa Guldbrandt
Museumsassistent Ritha Hau Andersen
Museumsassistent Anette Lykke-Kjeldsen
Kustode Birgit Kløverpris
Kustode Lis Madsen
Kustode Kirsten Hørlyck
Rengøringsass. Tove W. Henriksen

Uddrag af årets erhvervelser ▼

Ann Lislegaard

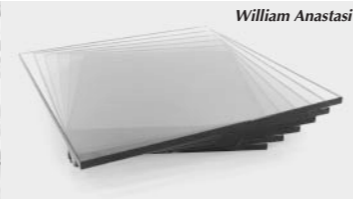

Eric Andersen

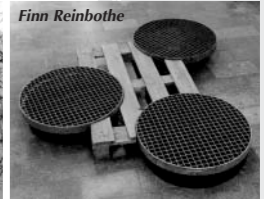
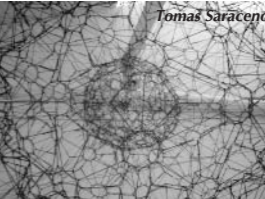

Anita Jørgensen

William Anastasi

Ann Lislegaard

Thomas Bang

